

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

24. YILLIK

Ulusal Kongresi

GÜCÜMÜZ DAYANIŞMA, IŞIĞIMIZ BİLGİ
Potestas nostra est solidarietas, lux nostra est scientia

BİLDİRİ KİTABI

17-21 KASIM 2021
TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

17-21 KASIM 2021, TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

SS-024 Çocuk Göğüs Hastalıkları / Kistik Fibrosis, BPD ve Diğer Konjenital Pediyatrik Akciğer Hastalıkları

Ülkemizde Kistik Fibrozis Yönetiminde Merkezler Arası Farklılıkların Değerlendirilmesi ve Uluslararası Kayıt Sistemleri ile Karşılaştırılması

Hakan Yazan¹, Erkan Çakır¹, Hale Molla Kafi¹, Ali Toprak², Nagehan Emiralioğlu³, Ebru Yalçın³, Nural Kiper³, Bülent Karadağ⁴, Yasemin Gökdemir⁴, Ela Erdem Eralp⁴, Velat Şen⁵, Aslı İmran Yılmaz⁶, Gökçen Ünal⁶, Tuğçe Çağlar⁶, Haluk Çokuğraş⁷, Ayşe Ayzıt Kılıncı⁷, Azer Kılıç Başkan⁷, Evrim Hepkaya⁷, Derya Ufuk Altıntaş⁸, Dilek Özcan⁸, Esen Demir⁹, Gökçen Öztürk⁹, Erdem Başaran¹⁰, Ayşen Bingöl¹⁰, Nihat Sapan¹¹, Şükrü Çekiç¹¹, Ebru Damadoğlu¹², İlim İrmak¹², Ayşe Tana Aslan¹³, Pelin Asfuroğlu¹³, Sanem Eryılmaz Polat¹⁴, Gökçen Tuğcu¹⁴, Ali Özdemir¹⁵, Koray Harmancı¹⁶, Mehmet Köse¹⁷, Melih Hangül¹⁷, Ayşe Süleyman¹⁸, Hasan Yüksel¹⁹, Özlem Keskin²⁰, Gizem Özcan²¹, Erdem Topal²², Demet Can²³, Pervin Korkmaz Ekren²⁴, Gönül Çaltepe²⁵, Mehmet Kılıç²⁶, Şebnem Özdoğan²⁷, Tuğba Şişmanlar Eyüboğlu¹³, Sevgi Pekcan⁶, Nazan Çobanoğlu²¹, Uğur Özçelik³, Deniz Doğru³

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyoistatistik ABD, İstanbul

³Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

⁴Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

⁵Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Diyarbakır

⁶Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Konya

⁷İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

⁸Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Adana

⁹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir

¹⁰Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji, İmmunoloji, Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Antalya

¹¹Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Bursa

¹²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

¹³Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

¹⁴Ankara Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara

¹⁵Mersin Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, Mersin

¹⁶Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Eskişehir

¹⁷Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Kayseri

¹⁸İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Allerji ve İmmunoloji Bilim Dalı, İstanbul

¹⁹Celal Bayar Üniversitesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Manisa

²⁰Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Gaziantep

²¹Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

²²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Malatya

²³Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Balıkesir

²⁴Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

²⁵Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı, Samsun

²⁶Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Allerji İmmunoloji Bilim Dalı, Elazığ

²⁷Sarıyer Hamidiye Etfal Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, İstanbul

GİRİŞ VE AMAÇ: Çalışmamızın amacı ülkemizdeki Kistik fibrozis (KF) merkezlerinin altyapı ve donanım durumunu ortaya koymak, KF yönetiminde standardizasyon olup olmadığını ve merkezlerarası farklılıkları belirlemek ve ülke verilerimizi Avrupa ve Amerika KF kayıt sistemleri verileri ile karşılaştırmaktır.

YÖNTEM: KF merkezlerinin verileri Ulusal kistik fibrozis kayıt sisteminin 2018 verileri ve merkezlerden istenen ilave anketlerle istenen bilgilere göre değerlendirildi. KF merkezlerimizin hasta sayıları, donanımları, enfeksiyon önlemlerine uyma durumları, kullanılan ilaçlar, solunum fonksiyon testleri, mikrobiyolojik kolonizasyon durumu ve beslenme durumları değerlendirildi. Sonuçlar ülkemizdeki merkezler arasında ve ECSF ve CFF derneklerinin 2018 verileri ile istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

17-21 KASIM 2021, TITANIC DELUXE BELEK, ANTALYA

BULGULAR: Çalışmaya toplam 27 merkez ve 1803 hasta dahil edildi. Ülkemizde yedi merkez 100 ve üzeri sayıda hasta takip etmekteydi. Hastaların ortanca yaşı 7 yılı, ortalama tanı yaşı ise 2,18 yılı. On sekiz yaş üstü hasta oranımız %10,7 iken bu oranın Amerika ve Avrupa'da sırasıyla %54,6 ve %51,2 olduğu görüldü. Merkezlerin üçte birinin enfeksiyon kontrol önlemlerine uyduğu görüldü. Merkezlerimizin üçte birinde sadece KF hastalarına hizmet veren KF hemşiresi vardı. Sadece KF hastalarına hizmet veren fizyoterapist ve diyetisyen bulundurma oranı ise sırasıyla 25,9 % ve 18,5 idi. Hipertonik salin (Max: %55, Min: %0, p=0,00), uzun süreli azitromisin (Max: %37,2, Min: %0, p=0,015), inhaler bronkodilatör (Max: %100, Min: %0, p=0,02) ve pankreatik enzim yerine koyma tedavisi (Max: %100, Min: %25, p=0,04) kullanım oranlarının ülkemizdeki merkezler arasında anlamlı derecede farklı olduğu görüldü. Avrupa ve Amerika verileri ile kıyasladığımızda genetik test yapma, inhale antibiyotik, hipertonik salin, inhale bronkodilatör ve azitromisin kullanım oranları ve gastrostomi açılma oranlarının belirgin düşük olduğu görüldü. Altı- on sekiz yaş arası hastalarımızın ortanca FEV1 değeri % 85,9 iken, Avrupa ve Amerika'da ise sırasıyla % 92,6 ve % 94,3 olduğu görüldü. Erişkin hastalarımızın ortanca FEV1 değeri ise %59,8 idi. Büyüme açısından bakıldığında ise, boy vekilo Z skorlarının ve BMI değerlerimizin tüm yaş gruplarında Avrupa ortalamalarına göre daha düşük olduğu görüldü.

TARTIŞMA VE SONUÇ: Ülkemizde KF merkezlerinin donanım, enfeksiyon kurallarına uyma ve hasta yönetimleri ve tedavileri arasında farklılıklar mevcuttur. Ülke içinde merkezler arası farklılıkların en aza indirilmesi, hastaların beslenme ve büyüme durumlarının düzeltilmesi ve henüz düşük oranlarda kullandığımız bazı ajanların kullanımlarının artırılması yönünde standardizasyon ve eğitim çalışmalarına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: kistik fibrozis, kayıt sistemi, kronik akciğer hastalığı